

Kitüntetett munkásaink. Balról jobbra: Dibusz Jenő századparancsnok-helyettes Kiváló parancsnok, Gál Lajos, az első helyezett raj parancsnoka, Bazsa Ferenc tizenöt éves Szolgálati Érdemérem és Munkásor Emlékérem, Kutfey György Kiváló Munkásor, Kovács Imre Kiváló Munkásor, Bogár Imre századparancsnok Kiváló parancsnok kitüntetésben részesült.

MECSEKI Ércbányász

Világ proletárjai, egyesüljétek!

A MECSEKI ÉRCBÁNYÁSZATI VÁLLALAT DOLGOZOINAK LAPJA

XVI. ÉVFOLYAM 3. SZÁM

ÁRA 1,50 FORINT

1979. FEBRUÁR 1.

A munkásorség 3. százada elindul az újmecskaljai körlettől a POTE aulájában tartandó zászlóaljgyűlésre.

A haza szolgálatában

Ünnepélyes egységgyűlés

Az újonc munkásörök eskütételéhez felvezetik a zászlót.

des, helyőrségparancsnok, valamint a vállalatok, üzemek politikai, társadalmi, gazdasági vezetői és a társ fegyveres testületek képviselői.

Dr. Petőházi Szilveszter és Megyaszai József megyei munkásör parancsnok fogadta Sári Ferencnek, az egység parancsnokának jelentését.

Ezzel kezdetét vette az ünnepélyes egységgyűlés.

A Himnusz elhagyása után Gáspár Sándor: Eskü című versével köszöntötte a jelenlevőket, Horváth István, a Pécsi Nemzeti Színház művésze. Drenkovicz István munkásör, az egységgyűlés elnöke, megnyitó beszédében köszöntötte a személyi állományt, a meghívott vendégeket, a munkásör hozzátartozókat. Felkérte Sári Ferenc zászlóalj parancsnokot az 1978-as kiképzési év értékelő és az 1979-es év feladatát

meghatározó beszámolójának megtartására.

— Felkészülésünk az 1978-as évi kiképzési és szolgálati feladatok végrehajtására a Kommunista Magyarországi Pártjának megalakulásának 60. évfordulója méltó megünneplésének jegyében történt — kezdte beszédét a parancsnok.

— Az a széleskörű versenymozgalom, melyben munkásöraink tovább edződtek, erősítette egységünk erkölcsi-politikai helyzetét, fegyelmét, harc-készültségét. Növelte a feladatok magasabb szintű el-sajátítását s megeremtetette a feltételeket ahhoz, hogy „jó” értékeléssel zárjuk az 1978-as kiképzési évet...

Ezután a parancsnok részletesen beszámolt a kiképzési területeken elért eredményekről. Szólt arról, hogy az éves kiképzés során nőtt a munkásörök el-

méleti, politikai felkészültsége, a kiképzések színvonalára, harc-késztsége. Az elért eredmények mellett problémák is jelentkeztek, melynek felszámolására a pártszervezetek egy részénél és a parancsnokságnak a jövőben nagyobb gondot kell fordítania.

Befejezésül röviden szólt az 1979. évi kiképzési és szolgálati feladatokról.

Kugyelka András kiképzési szakcsoportvezető ismertette a megyei parancsnok 1978. évi szocialista versenymozgalom értékelő parancsát, majd a szakalegységek helyzetét. Felolvasta a zászlóaljparancsnok versenymozgalom értékelő parancsát. Munkásöraink közül, a zászlóalj rajai közötti versenyben első helyen végzett a 3. század 2. szakasz 1. raja (IV. sz. bü.), parancsnok Gál Lajos.

A század legjobb szak-

za címet a 2. szakasz, (IV. sz. bü.) parancsnok Illés János, — kapta. A zászlóaljban belüli századok közötti versenyben első helyezést ért el a 3. század (MÉV dolgozók) parancsnok Bogár Imre.

Ezután Megyaszai József megyei parancsnok egyéni kitüntetésekkel adott át.

Kiváló parancsnok kitüntetését kaptak tizen, közülük: Kósa József (Szolgáltató üzem), vegyvédelmi csoportvezető, Bogár Imre századparancsnok (II. sz. bü.) és Dibusz Jenő (III. sz. bü.) századparancsnok helyettes.

Kiváló munkásör kitüntetésben részesültek 27-en, közülük Boldogh János (Kutató-mélyfúró üzem), Kutfey György (Szolgáltató üzem), Kovács Imre (II. sz. bü.), Tompa István (III. sz. bü.), Varga Győző (IV. sz. bányauzem), vállalatunk dolgozói.

A húszéves Szolgálati Érdeméremet 11-en, a tizenötévest 49-en és a tízévest 30-an kapták. A leszerelő és tartalék állományba vonuló munkásörök közül 38-an vehették át a Munkásör Emlékérem kitüntetését.

Dr. Petőházi Szilveszter a városi pártbizottság nevében köszöntötte a résztvevőket tolmácsolva a testület elismerését a végzett munkáért. A kitüntetettek nevében Kelemen György munkásör, a zászlóalj törzstagja kért szót, megköszönve az elismeréseket.

Az egység zászlaja előtt 47 új munkásör tett esküt, a haza, a nép szolgálatára. Az egységgyűlés legszebb pillanata volt, amikor Kutfey György átadta fegyverét Sós Emil István új munkásörnek.

Végezetül Tóka Jenő olvasta fel a Baranya megyei párt-végrehajtóbizottság üdvözlő levelét az egységgyűlés résztvevőinek, melyben: köszönetet mondanak a személyi állományának a kiképzési, szolgálati feladataik teljesítéséért, gratulálnak a kitüntetetteknek.

Az Internacionálé hangjaival ért véget az ünnepélyes egységgyűlés.

A zászlóaljgyűlés résztvevőinek egy csoportja a POTE aulájában.

Keller Gábor felvétele

Az egyetértést egységes cselekvés kövesse Egy óra a tervezési osztályvezetőnél

A pártbizottsági ülés elnöksége balról jobbra: dr. Pintér József, a NIM Uránipari titkárság vezetője; dr. Nagy József, az MSZMP KB tagja, a Baranya megyei Pártbizottság első titkára; Kovács István vállalati pb-titkár; Bujtor Béla pb-titkárhelyettes; Neuman Ádám, a megyei pártbizottság munkatársa és Varga Jenő, a vállalati pb munkatársa. Keller Gábor felvétele

Patla Károly közgazdász

A tervezési osztálymunka a formai kötelezettségek teljesítése mellett mindig tartalmi munkát jelent. E munkát mindig tartalmi munkának kell tekinteni, hiszen a végzését is jelenti, hiszen a népgazdasági és vállalati gazdaságpolitikai célkitűzéseket a tervben kell meghatározni. Az 1979. évi feladatainkat a népgazdasági problémák is jelzik. Munkánk, hogy megkeressük azokat a sajátosságokat, melyeket a gazdasági követelmények alapján vállalatunknál kell megoldani. Komoly feladataink vannak, melyet elsősorban az elmúlt évi termelési volumen és a teljesítménymutató alakulása jelez. Csökkent a saját kitermelésű közet mennyisége 1,6 százalékkal, a köbméter/műszak teljesítmény csak 0,1 százalékkal emelkedett. E számok önmaguktól beszélnek és igénylik vállalati munkánk kritikus vizsgálatát, a vezetőtől a munkahelyekig.

— A tervezési munkánk rendszere kialakult — kezdte válaszát dr. Patla Károly osztályvezető, majd így folytatta. — A terv-

vezetés munkakörében az elmúlt évi termelési volumen és a teljesítménymutató alakulása jelez. Csökkent a saját kitermelésű közet mennyisége 1,6 százalékkal, a köbméter/műszak teljesítmény csak 0,1 százalékkal emelkedett. E számok önmaguktól beszélnek és igénylik vállalati munkánk kritikus vizsgálatát, a vezetőtől a munkahelyekig.

— E munkaterületet általában úgy ismerik az emberek, hogy munkáigényes, mi több, bürokratikus. Hogyan látja, kérné-e felesleges statisztikai vagy egyéb jelentéseket az illetékes szervek?

— Tevékenységünk valóban munkáigényes, sok ezer adattal dolgozunk. A kérdés mindig az, a megkívánt adatszolgáltatás mennyisége szükséges-e vagy sem? Nem biztos, hogy felesleges az az adatszolgáltatás, amit mi annak tartunk. Csak egy példát. Az egyik évben fel kellett dolgozni a gépek műszakonkénti kihasználtságát. E felmérés szolgáltatás alapjával a műszakpótlék bevezetési rendeletnek, amely arra hivatott, hogy népgazdasági szinten az állóeszközök kihasználtsági foka javuljon. Ezzel persze nem azt húzom alá, hogy minden adatszolgáltatással feltétlenül egyetértünk, de a gazdasági hierarchiából adódik: az előírásokat teljesíteni kell, emellett megvan a lehetőség arra, észrevételezzük annak egyszerűsítését. Folyamatos feladatunk, hogy az általunk bekért adatokat kritikus vizsgálatunkkal, lehetőség szerint elkerüljük az öncélú adatgyűjtést és feldolgozást.

— A tervek készítésének menete hogyan tudják bevonni az üzemi dolgozókat, s az üzemi demokrácia főrumain elhangzott észrevételeket miként hasznosítják?

— Tervünk a vállalat és az üzemi munkások, gazdasági és társadalmi vezetőinek érdemi közreműködésével készül. A dolgozók bevonását csak többlépcsősen látom gyakorlatban megvalósíthatónak. Ezirányú munkánkat nehezíti, hogy vállalati számaink egy része állami titkot képez. Az ebből adódó korlátot azzal oldhatjuk fel, ha a vállalati tervet megfelelően lebontjuk

az érintett egységekig, egyenlőre.

— A munkahelyi demokrácia kiszélesítése keretében mi is bevezettük azt, hogy a vállalati tervet a szakszervezeti tanács és a szakszervezeti bizalmi bizottságok megválasztott tagjai, a vállalati pártbizottság és KISZ-bizottság tagjai is. Ugye gondolom, hogy ezek figyelembevételével a dolgozók tájékoztatása és bevonása megfelelően érvényesül.

— Váltsunk témát. Beszélne egy kicsit önmagáról?

— Budapesten nőttem fel, a közgazdasági egyetem ipari szakát 1951-ben végeztem el. Első munkahelyem a NIM terv főosztályán volt. A tervmunkával és a bányászattal ott kerültem kapcsolatba. Onnan jöttem 1956-ban a vállalathoz tervosztályvezető helyettesnek, majd néhány hónappal később kineveztek osztályvezetőnek. Munkám — véleményem szerint — egyike a legszebb közgazdasági területeknek a vállalatnál. Nagy áttekinthetőséget biztosít, ugyanakkor módot ad kezdeményezésre és önálló cselekvésre is. A rutin nem elégséges beosztásom ellátásához, mert a gazdaságpolitikai változásokat folyamatosan figyelemmel kell kísérni ahhoz, hogy a munkakört a körülményeknek megfelelően betölthessem. Ez folyamatos továbbképzést igényel. Ennek érdekében végeztem el az Állam- és Jogtudományi Egyetemet, majd később a Marxista-leninista Esti Egyetem szakosító tagozatát.

— A gazdasági munka mellett a társadalmi munkából is igyekszem kivenni részem. A vállalati pártbizottság, valamint a megyei és városi tanácsnak is tagja vagyok. Ugye érzem, megfelelő súlyozással megtalálható az az út, hogy a gazdasági és társadalmi munka ne menjen egymás rovására, hanem segítse és kiegészítse egymást.

Veress Tamás

Ülést tartott a vállalati pártbizottság

A vállalati pártbizottság január 9-én kibővített ülést tartott a Központ tanácstermében. Az ülésen megjelent dr. Nagy József, az MSZMP KB tagja, a Baranya megyei Pártbizottság első titkára, dr. Pintér József, a NIM Uránipari titkárság vezetője és Neuman Ádám, a megyei pártbizottság munkatársa. A napirendek fontosságára tekintettel az ülésen részt vettek a vállalati KISZ-bizottság tagjai, az üzemi pártbizottságok és szakszervezeti bizottságok titkárai is.

A kibővített ülés résztvevői Kovács István pb-titkár előterjesztésében tájékoztatót kaptak az MSZMP KB 1978. december 6-i határozatáról és végrehajtásával kapcsolatos feladatokról. A szóbeli tájékoztatóban részletesen elemezte vállalatunk problémáit, feladatait. A témakörhöz kapcsolódott Bujtor Béla előterjesztésében a vállalati pártbizottság 1979. évi cselekvési program tervezetének megvitatása.

A két napirend együttes vitájában részt vett: Nagy Zsigmond, dr. Csövari Mihály, Tóka Jenő, Cser János, Mészáros István, Varga Ernő, Tirkala Ferenc, dr. Tóka István, Barcsa Zsigmond, akik munkaterületük gazdasági, pártpolitikai munkájával, problémáival és feladataival foglalkoztak.

A vitában felszólalt dr. Nagy József, a megyei pártbizottság első titkára is, aki a kisebb üzemi gondok mellett a megye és a népgazdaság problémáival, feladataival is foglalkozott. Kérte a résztvevőket, hogy ne csak egyetértsenek a beterjesztett cselekvési programmal, hanem példamutató helytállással vegyenek részt annak végrehajtásában, s mozgósítsák a dolgozókat is.

A pártbizottság a beterjesztett cselekvési programot kisebb módosításokkal elfogadta.

A továbbiakban a pártbizottság tagjai megvitaták és kisebb módosításokkal elfogadták az 1979. első féléves üléstervet. Végül tájékoztatót kaptak a két pártbizottsági ülés között végzett munkáról.

Juhász Károly

Az operátor...

... az idegen szavak és kifejezések szótára szerint latin eredetű szó. Matematikai jelentése: 1. Egy halmazhoz való leképezése; 2. Műveleti utasítás, műveleti jel. Amiről azonban a szótár nem tesz említést, foglalkozást, munkakört is jelöl.

Hazánkban a számítógépek programozóit nevezik operátoroknak. Sőt, tudomásunk szerint, néhány országban a telefonközpontokat szintén így hívják. Vállalatunknál is van ilyen elnevezésű munkakör. Főleg a bányászati területen dolgoznak: a dozimetrián, a karottázs csoportnál, vagy a fejtési csapatokon a körletekhez telepítve.

A karottázs mérések eredményei teszik lehetővé az érlelencsék feltérképezését — és az úgynevezett adatok ismeretében — a termelő csapatok munkájának távlati megtervezését.

A körletekhez telepített operátor tevékenysége viszont a mindennapi produktív termelésnek fontos láncszeme. Leszállás előtt a körlet geofizikusa határozza meg feladatait. Ennek alapján és a fejtésben végzett mérései ismeretében dönt az operátor: mit lehet robbantani és mit kell elhagyni.

Érzékeny jószág a műszere, amellyel a felmérést, illetve a lyukmérést végzi. A számlálóhoz csatlakoztatható úgynevezett vasaló és a lyukmérő szonda rendkívül pontos adatokat szolgáltat az érc minőségéről. Ezek alapján részletes dokumentációt készít, amelyet kiszállás után a geofizikán értékelnek.

Annak ellenére, hogy az operátorok a geofizika állományába tartoznak, a kiszolgáló személyzet „mosztohagyermekai”. Hogy miért? Erre a nemrég lezajlott ifjúsági parlamenten

felvetett problémáik adnak magyarázatot.

Tudni kell, hogy a föld alatti operátor munkakör és nem szakma. Igényel viszont bizonyos szakmai ismereteket. Ezeket az utóbbi évek kezdő operátorai úgy szerzik meg, ahogy a Duna közepén vízbe dobott ember tanul meg úszni. Persze, tapasztalt társaiktól mindent megtudhatnak, de kérdés, hogy nem volna-e célszerű — a már szinte feledésbe merült — operátor tanfolyamokat felújítani.

Ehhez még annyit, hogy a már említett számítógépek szopják a szakmai ismereteket, hanem tanfolyamokon vesznek részt, ahol — ki tudja mitől — szakmunkássá válnak.

Tanfolyam egyelőre nincs, operátorvetélkedő viszont évente van — bányászati körben. Vállalati szinten már nem kerül megrendezésre. Vajon miért?

Csakúgy mint ezt — az ifjúsági parlamenten — vetették fel azt a kérdést is, hogy operátorok miért nem vehetnek részt a bányászati akcióban? A bányamérők lényegesen kevesebbet tartózkodnak a föld alatt, mégis lehetőségük van rá. Emellett kétségtelen tény, hogy az operátor is a vajúgón dolgozik. Ezzel szemben nem tartozik vajúgói állományba. Ennek legfőbb hátrányát a hűségjutalom-osztásnál érzi, amikor bizony a boríték fele olyan vastag mint lehetne.

Hogy megilleti-e a 19,5 százalékos vagy sem, az éppúgy probléma, min a többi, ami felmerült az ifjúsági parlamenten. Márpedig minden probléma megoldásra, megválaszolásra váró kérdés.

A válasza sokan várják: fiatalok és idősebbek, újonnan jöttek és törzsgárdatagok — mindazok, akiknek a foglalkozása operátor. Nógrádi Gábor

MEGJELENIK

Ercbányász

A Mecseki Ercbányászati Vállalat dolgozóinak lapja

Felelős szerkesztő: Geisz Ferenc

Szerkesztő: Ragoncsa János

Szerkesztőség: 7633 Pécs, 39-es dandár út 19. Telefon: 15-851 Vállalati tel.: 7-243, 7-147

Kiadója a Baranya megyei Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó: Braun Károly

Kiadóhivatal: 7601 Pécs, Hunyadi út 11. Telefon: 15-000

MEV Nyomda 7633 Pécs, 39-es dandár út 19.

Felelős vezető: Spérczel János

Megjelenik kéthetenként

Előfizethető a szakszervezeti bizalmi laknál

Előfizetési díj egy évre 36 forint

Ny-623-4

MECSEKI Ércbányász

Világ proletárjai, egyesüljétek!

A MECSEKI ÉRCBANYASZATI VÁLLALAT DOLGOZOINAK LAPJA

XVI. ÉVFOLYAM 4. SZÁM

ÁRA 1,50 FORINT

1979. FEBRUÁR 15.

Hatszázalékos bérfejlesztés

Felvételünkön az elnökség tagjai balról jobbra: Bimbó József igazgatóhelyettes, Rác Gyula vszb-titkár, Gross György, a vállalati szakszervezeti tanács elnöke, Tóka Jenő igazgató, Szili József, az SZMT titkára, Kovács István vállalati pb-titkár, Böhm Tibor igazgatóhelyettes. Felszólal Papp Ferenc, a IV. sz. bányüzem 21-es csapata nevében. Keller Gábor felvétele

A VSZT és a szakszervezeti bizalmi

küldöttek együttes ülése

145 millió szociálpolitikára, 5,5 millió jóléti felhasználásra

A vállalati szakszervezeti tanács és a szakszervezeti bizalmi küldöttek január 26-án a Központ tanácstermében együttes ülést tartottak. Az ülésen részt vett Dandó István, a BDSZ közgazdasági osztályvezetője, és Szili József, az SZMT titkára, valamint ott voltak vállalatunk gazdasági, párt- és társadalmi szervezeteinek meghívott vezetői is. A meghívottak az ülés öt napirendjéhez mintegy 30 oldal terjedelmű írásos tájékoztatót is kaptak előzetesen a meghívók mellé.

Az együttes ülésen Tóka Jenő igazgató tartott vitaindítót. Ismertette, hogy az ülés elé kerülő témákat: a vállalat 1979. évi termelési-gazdálkodási tervét; a bérfejlesztési, bérpolitikai irányelveket; a részesedési, jóléti és kulturális alap felosztásának tervét; a szociálpolitikai tervet, valamint a szociális, kulturális, sport-, segélyezési és üdültetési alap felhasználásának tervét, különböző fórumokon többször is tárgyalták, így azok a dolgozók széles rétegének véleményét is tükrözik. A betervezett a-

nyagok a vállalati tevékenységgel szorosan összefüggenek. A termelési feladatot a kötelező minimumnak kell tekinteni. A hatékonyság, a termelékenység növeléssel a tervet túl kell teljesíteni, mert csak így tudunk nagyobb jövedelmet biztosítani, s eredményesebb gazdálkodással megfelelő pénzügyi forrásokat teremteni.

Ezt az elvet tükrözi a bérfejlesztési terv is. Vállalatunk 4 százalékos bértömegfejlesztésre kapott lehetőséget, az átlagbér azonban 6 százalékgig növekedhet adómentesen, a bázishoz mért kétszázalékos létszámmegtakarítás esetén. A létszámunk sajnos az elmúlt években jelentősen csökkent — és szinte veszélyezteteti alapvető termelési feladataink ellátását —, mégis élni kell a további, differenciált létszámcökkentés lehetőségével, a magasabb bérszínvonal elérése érdekében. A csökkenés azonban nem mehet a terme-

lés, a vávégi területek rovasára. A bérpolitikai irányelvek erre ösztönöznek. A vávégi dolgozók teljesítmény növelésének ösztönzésére 1,2 millió forintot fordítunk. Ugyancsak őket érinti a normarendezés; hétszázalékos normaszigorítás mellett átlagosan 7 százalékos irány-műszakbér emelésben részesülnek. Modosulnak a bányafúrás normák is. Az üzemi tervek 0,6 százalékos létszámcökkentést tartalmaznak, s további 1,5 százalékos megtakarítást kell elérni a 6 százalékos átlagbér-növeléshez. A bérfejlesztési lehetőséget nagyon leterheli a bértarifa minimumok kötelező alkalmazása április 1-től. Gondos felmérés, elemzés szükséges tehát a fejlesztendő beralap megállapításához.

A megváltozott közgazdasági szabályozók nemcsak a bérfelhasználás, hanem az érdekeltségi alapok képzését is korlátozzák. Így nagy erőfeszítéseink ellenére csak az 1978. évi szint tartását tudjuk ter-

vezni, a részesedési alap képzésénél. A jóléti és kulturális alapot 3,4 millió forinttal egészítjük ki a részesedési alaphoz, hogy az ott tervezett 16,9 millió felhasználásnak megfelelő forrása legyen.

Vállalatunk 1979-ben is törekszik a dolgozók munka- és életkörülményeit javítani. Az ezzel kapcsolatos feladatokat, tervezett intézkedéseket a szociálpolitikai tervfejezet tartalmazza, melynek költségelőirányzata 144 millió 827 ezer forint. Ebből nagyságrendileg kiemelkedik a nehéz fizikai munka gépesítése 36, az egészségügyi ráfordítások 34, valamint a lakásépítés támogatása 24 millió forinttal.

A bevezető tájékoztatót igen tartalmas vita követte. A felszólalók általában egyetértettek a javaslatokkal, többen módosító indítványt tettek, illetve a végrehajtáshoz ajánlották aktív részvételüket.

(Folytatás a 2. oldalon)

Az előkészített bakdaru számary acélszerkezetének műszaki rajz szerinti méretellenőrzését végzi Vogel Károly és Szegvári József lakatosok, az EDU műhelycsarnokában. A háttérben pófás törő himba felújítása folyik. Keller Gábor felvétele

Műszertejlesztés és -gyártás vállalatunknál

Vállalatunk Kísérleti kutatói és automatizálási üzemi részében 16 éve folyik a nukleáris, elektronikus műszerek tervezése és gyártása. 1970-ben különálló műszergyártó részleg alakult az üzemben. Ennek kapacitása lehetővé teszi, hogy a jól bevált konstrukciók ne csak helyi, üzemi igényeknek megfelelő mennyiségben készüljenek, hanem eladásra is kerüljenek.

Az ipari vásárokon, kiállításokon műszereinket bemutatjuk, az érdeklődők és vásárlók véleménye szerint azok megállják helyüket nemzetközi összehasonlításban is. Műszergyártásunk évi forgalma 10 millió forint nagyságrendű, növekvő jeleget mutat. Legnagyobb megrendelőnk a Szovjetunió, de a többi KGST-tagország is vásárol műszereinkből.

Műszereink típusválasztéka, felhasználási területe igen nagy. Ezért irányszámban csak az újabb fejlesztési eredményeinkről, az üzemi csilleminősítő-állomás feladatait, műszereit ismertetjük.

A csillében levő anyag minőségének meghatározására az NK-440 típusú műszer szolgál. Két mérőfeje van, ezeket „ólomárnyékolásban” helyeztük el. A csille megáll a mérőfejek között, a két mérőfej a csille két oldalán érzékeli a radioaktív sugárzást. A mérőfejek elektromos jeleket állítanak elő, ezeket dolgozza fel az NK-440 műszer. A minőségmérés elve tehát a radioaktív sugárzás mérésén alapszik. Jobb minőségű érc — több sugárzás —, megnövekedett elektromos jel és végül nagyobb mutatott szám az NK-440 műszeren. Ugyanis e műszer elvégzi a hitelesítési átszámításokat is, az előlapján levő 4 számjegy

közvetlenül a csillében levő érc minőségét mutatja gramm urán/tonna érc mértékegységben.

Szükség van az érc súlyának megállapítására is, hiszen gazdasági szempontból nem mindegy, hogy félig töltött csille, vagy tele érkezik. A minőségmérés helyén a sín kéttámaszú tartóként lett kiképezve, a csille annak közepén áll meg. Súlyánál fogva behajlítja a sín szakaszt. A behajlás természetesen igen csekély, de elektromos úton érzékelhető. Érzékelhető elemként nyúlásmérő bélyegeket használunk, ezek a sínre vannak felragasztva. A sín behajlásakor deformálja a nyúlásmérőket, melyek ellenállása megváltozik. Ez a változás jut a DE-410 típusú elektronikus mérlegbe. A csille súlyával arányos elektromos jelváltozást bonyolult áramkörök dolgozzák fel, teszik lehetővé a csille üres súlyának levonását, végül a 3 számjeggyel történő tiszta súly megjelenését.

Látható, hogy e mérési módszer még komoly emberi munkát igényel. A III. sz. bányüzemben már felépült egy kisebb adatátoló rendszer, ami minőségi csoportba osztályozza a mérési eredményeket és összegzésre is alkalmas. Ezt a műszert kontrasztmérőnek hívjuk. A teljes értékű megoldást — ami a csilleforgalom minden fontos adatát képes rögzíteni és azokkal program szerinti feladatokat megoldani (pl. összes ércmennyiség megállapítása, egy csapat teljesítményszámítása stb.) — az épülőben levő kis számítógépes rendszer jelenti.

Ez a bonyolult rendszer a III. sz. bányüzemben hamarosan megkezdí próbaüzemelését.

Várhegyi István

Felvettük a ma ritmusát

Hazánk gazdasági helyzetét stabilizálni kell. Ezt és hasonló mondatokat hallunk és olvashatunk az elmúlt gazdasági év zárásakor és az új feladatok meghatározásának idején. A vállalati pb cselekvési programban határozta meg azokat a fő feladatokat, melyeket a népgazdaság célkitűzéseivel összhangban kell megvalósítanunk. Ezeket a vállalati feladatokat figyelembe véve alakultak ki az alapszervezetek, egységek részfeladatai, így a gátoló tényezők gyors felszámolásának érdekében el- lenőrizhetővé vált a gazdasági munka jobb végrehajtása. Tervszerűbbé vált munkánk.

A IV. sz. bányauzem teljesítette az 1978. évi gazdasági feladatait, üzemünk termelési eredményei jelentősen befolyásolják vállalatunk eredményességét. A hogyanra keresem a választ. Az elmúlt év elején is a nagy feladatokról beszéltünk, igaz mértéktartó optimizmussal. Voltak is gondjaink az év folyamán. Még is mi ad alapot 1979. évre, hogy az elmúlt évi köbméter/műszak tervünket 3,7 százalékkal növelni tudjuk? Hogy lehet hatékonyabb a munka?

Munkaköröm révén rendszeresen járok bányába. Ezekre a kérdésekre ott, leszállások, kasra várások alkalmával kerestem a válaszokat, főleg azoktól, akik a termelés különböző területein vesznek részt üzem feladatainak megvalósításában. Ők meggyőzték, az akarat nem lesz gátló.

A vágathajtó csapat vezetője rendszeresen érdeklődik a lakatosoktól, a fúrókocs felújításának állapotáról, közli mikorra kell. Érthető, hiszen a fúrókocsival nem csupán a vibráció küszöbölhető ki, hanem lényegesen rövidebb idő alatt végezhető

a robbanólukák fúrása. Örvedetes, hogy ezeket a felújításokat általában akkor végzik, amikor új vágatot kezd a csapat, vagy a gép tárolásához még rövidebb a vágat.

Sok vád éri az önjáró szállító-rakodó és fúrókocs technológiára, a gumikerekes technikára épülő 5. szintű feltáró vágathajtást. Nagy eredményeket vártunk és persze várunk is ettől a berendezéstől, csak hiba csúszott eddigi elképzeléseinkbe. Mik ezek a hibák? Kezdődött az azzal, hogy a gépek közel fél évig a külszínen álltak, a szükséges engedélyek hiánya miatt. Igaz, ez alatt az időszak alatt — azok, akik most vele dolgoznak — gyakoroltak, vizsgáltak az üzem udvarán. A gyakorlat azt bizonyítja, hogy fúrni viszont nem tanultak meg valamennyien, jóval nagyobb szelvényben sikerült a jövesztés, mint az szükséges lenne. Ez pedig jelentős többletszállítást és szállító kapacitást köt le. A gép jótállása is rövidesen lejár, javításának minden csínját-bínját el kell sajátítani. Ezek a problémák felvetődnek a vájvégen, az üzemvezetői irodában is, s rövidesen meg kell, hogy oldódjanak.

A kasban mellett a csodálkozó arc kifejezéssel hallgatta a 4. szintű csillás társalgását: „Nálunk egy robbantással 10 méteres feltörést csináltak, mi elszutyogtunk volna vele egy hétig is!”

A körletekben kialakulóban van az ideálisabb technológia alkalmazása, hiszen kevés helyen vannak azonos körülmények, azonos ércesedések, kőzetviszonyok. A vájvégeken is egyre inkább belátjuk: a jól kihajtott vágattal kevesebb gond van, a jól lefúrt vájvégen jobb a robbantás hatása. Csodálkozunk az újon, de ami tegnap új volt, az ma már valóság, erre kell átgépeznünk. Az elmúlt évben vágathajtásunk 71 százalékát végeztük fúrókocsival, csaknem 50 ezer méter fú-

rólukát fúrtunk a TP-3000-es fúróberendezéssel, a fejtésből termelt nyersércnek 25 százalékát termeltük a szint- és tömörbontásos fejtésekből.

Már az elmúlt év bizonyította: felvettük a ma ritmusát. Ha még akadnak is gondok — bár ezek mindig voltak is és lesznek is — ezek megoldása jelentik az előrelépést, a termelési sikereket. Ennek a kollektívának miért ne sikerülne az idej esztendő?

Tóth János

Kakaóbár

Már csak így nevezik az emberek a II. sz. bányauzem legújabb létesítményét, azt a kis épületet, amely a kettő darab 400 literes tartályt foglalja magába, amelyekből a túlsó oldalon levő csapokon keresztül a fekete kávé, vagy gyümölcszörp folyik — természetesen a kulacsokba. Az épület építése és szerelése gondos munkáról tanúskodik, belső tisztaságát pedig az átvételénél jelen levő egészségügyi szervek is külön elismeréssel nyugtázták.

Az egy évvel ezelőtt átadott sütyifürdő után ez a létesítmény az üzem újabb gondoskodását jelenti dolgozóiról, hogy bányabeli szomjukat ne csak vízzel, hanem annál ízletesebb folyadékkal is olt-hassák.

Az új létesítmény anyag-költsége: 177 ezer forint, a befektetett társadalmi munka

értéke: 103 ezer forint. Az éves üzemeltetési költség egy-millió forint lesz.

Persze, ahány ember, annyiféle, ugyanannyi vélemény. Ez megmutatkozott már az első napi kóstolgatáson is.

Salamon Lajos (64-es): — A kávé jó, csak nagyon édes. A szörp a szomját nem oltja, vízzel nem jó. Helyette jobb lenne a tea.

Medve András (robbantómester): — A kávé jó, a szörp híg; Baranyi László (42-es): — A szörp otthon sem kell! Bertus Ferenc (56-os): — A szörp nem ér semmit. Bilszák Ferenc (67-es): — A kávé NB I-es! Hoffmann Miklós (80-as): — A szörp jobb, mint a vízi! Szabó László (82-es): — Egyik-re sincs szükségem!

Ezek után csak az lehet a feladat, hogy az elhangzó sok, egymástól különböző vélemény közül kiszűrjük a legáltalánosabbat, amely a többség véleményével találkozik, és annak megfelelő keverési aránnyal olyan italokat állítsanak elő, amelyet dolgozóink szívesen fogyasztanak. Egészségükre!

Nagy-Herr

Érekutatás a Börzsönyben

Gondolom, sokan nem tudják, hogy a késői középkorban az akkori Magyarország legjelentősebb arany- és ezüsttermelője volt. A legtöbb európai pénz anyaga innen származott, jelentős bevételeket biztosítva a mindenkori magyar királynak. Az egyeduralom felfedezése

után szűnt meg, amikor ömlelni kezdett az inkák, aztékok aranya, ezüstje Spanyolországon át. Már a középkorban ismertek voltak szinesfém (arany, ezüst, ólom, cink) és vas előfordulások a Börzsöny hegységben, s megszakításokkal ugyan és kis mennyiségben, de a bányászati tevékenység egészen 1940-es évekig.

1970. évtől újultak fel a földtani kutatások a Börzsönyben, s ennek célja annak az eldöntése, hogy van-e ma is, esetleg a réginél nagyobb mélységben, vagy területen ipari értékű szinesérclelőhely. A kutatások részben a régi bányaterületen (Rózsahegy) részben annak tágabb környezetében folytak, s a használt módszerek között kiemelkedő szerep jutott a magfúrásoknak, melyek mélysége 50 és 1200 méter között változott.

Talán a magfúrások előírt követelményei is okozták, hogy a Magyar Állami Földtanj Intézet illetékesei a fúrásos munkák elvégzésével a MÉV Kutató-mélyfúró üzemét bízták meg, mely az országban elsőként alkalmazta a 100 százalékos magkihozatalú biztosító köteles magmintavevő technológiát. Az üzem 1975 és 1978 őse között, zömében az M-8-as brigáddal, végezte el a fúrásos munkákat. A megszokottól eltérő kőzetviszonyok között, igen nehéz terepen, lényegesen mostohább éghajlati viszonyok között a brigád jó munkát végzett.

Czigány Endre, Kovács György, Nagy Ferenc és Cseke Géza fúrómesterek vállalták a legnagyobb részt a nehézségekből. A repedezett vulkanikus kőzetben igen gyakori volt az izspaszokés, amely pedig minden fúrás rémé. Megnehezíti az előrehaladást, csökkenti a magkihozatalát. A teljesítményben állandó fejlődés volt megfigyelhető. Ez azzal is magyarázható, hogy a fúró-

mestereken kívül a többi dolgozó csaknem teljesen a környékbeli községek lakóiból kerültek ki. Nekik előbb bele kellett rázódnia ebbe a munkába, meg kellett tanulni a fogásokat. E dolgozók, noha pillanatnyilag szünetelnek a börzsönyi kutatások, ma is üzemünk dolgozó, ami nagy nyereség, hiszen a fizikalak hiánya a fúrások telepítésénél már régóta gondot okozott itt és általában másutt is.

Ez év nyarán, a határidő betartása céljából, az M-8-as berendezés is a Börzsönybe költözött, s így kölcsönös megalélgedésre sikerült a tervezett munkamennyiséget a megfelelő minőségben elvégezni. Eddig 32 fúrást mélyített le az üzem mintegy 9600 méter összhosszúságban.

Erre talán legjobban rávilágít dr. Korpás László geológusnak, — aki a MÁFI részéről a munkák irányítója volt — néhány mondatra, melyet beszélgetésünk alkalmából mon-
dott:

— A munka során mind az üzem irányítóival, mind a fúrásokat kivitelező fúrómesterekkel, szak- és segédmunkásokkal rendszeresen, jó együttműködés alakult ki. Ennek eredményeként a fúrások kivitelezése folyamán adódó nehézségek (kitűzések, felvonulások, útéptések, műszaki problémák) rövid úton és zökkenőmentesen megoldhatók voltak. A jól végzett, eredményes munkáért mind a munka irányítóinak, mind kivitelezőinek a Magyar Állami Földtani Intézet nevében elismerésünket fejezzük ki, köszönetünket tolmácsoljuk. A kialakult jó kapcsolatok a jövőben eredményes együttműködés biztosítékai. A Börzsöny hegységi középtávú kutatási programunk elsősorban fúrásos kutatásokra alapozott. Ennek végrehajtása során továbbra is számítunk a MÉV Kutató-mélyfúró üzemének részvételére, színvonalas és eredményes munkájára.

Koch László

Finnország bányaipara

A szocialista államok bányászati vállalatunk indulása óta élen kapcsolatunk vannak; az elmúlt néhány évben megtaláltuk az utakat a finn bányaiparhoz is. Hogy miért éppen a finnhez? Elsősorban azért, mert bányagép- gyártásuk a világ lejobbja között van; ezen felül az országunk közötti gazdasági kapcsolatok előnyösek voltak a gépbeszerzéshez.

A gépvásárlások során lehetővé vált, hogy vállalatunk mérnökei Finnországban tanulmányozzák a bányagép gyakorlati alkalmazását, ezenkívül a bányauzemek szervezetét és minden tevékenységét.

Finnországban nincs szénbányászati és olajtermelés, geológailag a prekambriumba tartozik, jóval idősebb ha-

zánknál, 2-3 milliárd éves. A kőzetek kristályos palák és gránitok, ezen belül vannak ugyancsak prekambriumi réz-, vas- és mészlelőhelyek. Az ország felszínét jelentős kiterjedésű, nagyrészt összefüggő töredszer borítja. Mindezek meghatározzák a bányaművelést.

Mennyiségre nézve föld alatti bányaműveléssel körülbelül évi 4,5 millió tonna rezércet, 2,5 millió tonna vasércet termelnek és körülbelül fél-egymillió tonna mészket.

Különböző tanulmányútnak során kilenc föld alatti bányaüzemet, kettő bányagépgyárat, egy mélyfúró vállalatot és a Helsink melletti üzemének bányászati karát látogatni. A rézércbányák vállalatát Ontokumpu Oynak hívják,

legfontosabb üzemének helyéről, bár a vállalat központja ma már Helsinkiben van, érdemes az ontokumpui (Keretinek nevezett) bányauzem mellett elidőzni.

A lelőhelyet 60 éve művelik, az ércet hossza 4 kilométer, szélessége 400 méter, vastagsága, a széléken néhány méter; legvastagabb részén 20, néhol 40 méter. Dőlése 20 foktól szintesig egyenletesen változik. Réztartalma 4 százalék körül van, de van benne pirít, nikkel- és kobaltérc is.

Mint afféle régen művelt bánya, gondot kell fordítania a régi műveletekre. Mélysége legfeljebb 250 méter, de művelés során vigyázni kell, hogy a fedőréteg meg ne törjön, mert a bányá fölötte to van, ami egyből betörne a bányába. Ez egyé-

ként majdnem minden finn bányaiban probléma, és ezt megelőzendő fejlődött igen magas szintre a kőzetmechanika, elsősorban gyakorlati alkalmazása.

Mint említettem a Kereti bányaüzem 60 éves, a bányához dúsított és nagy, központi javítóműhely tartozik, ahol két másik bányauzem gépeit is javítják. Evi termelése fél millió tonna, az üzem összesített száma — a dúsítottal együtt — 600 fő. Heti öt munkanapot, napl két műszakban dolgoznak.

Az összefüggő vastag település elnyeli a 60 éves művelés erősen megtépzta, hiszen ma már olyan területek kell fejtenni, amit az „öregek” visszahagytak. Ennek ellenére az üzem a legkorszerűbb technológiával, nagyszé- rű termelési technológiával dolgozik.

Általános elterjedt a gumikerekes, Diesel-motoros önjáró technika. A jelenleg művelt terület is több kilométer hosszú, ezen gazdaságosabb a főszállítást sínes rendszerrel megoldani. A külszínre szállítást aknával, szkippeal végzik. (Érdemes itt megjegyezni, hogy a kilenc bányaüzemből hat aknazállítást alkalmaz, kettő szállítószalagot, egy gépkocsis szállítást a külszínig, de a hat akna szelvénye, elrendezése, gépésztése azonos, csak a mélységtől függően a szkip sebességét, kapacitását növel-
ték.)

Minden bányaiban, így Keretibe is, a külszínről a legmélyebb szintig 7 százalékos lejtésű ereszke vezet, ami 15 négyzetméter szelvényű és autóközlekedésre alkalmas. Új bánya-
aknáknál ebből végzik a kutatófúrások egy részét is, alap-
jában azonban arra szolgál, hogy a termelés, de drága gépek a különböző munkahelyeket gyorsan tudják váltani akár színek között is.

A Kereti bánya főmérnöke elmondta, hogy nyolc évvel ezelőtt a fejtésekben szkréperre-
kkel, a főszállítókön csillé-
kkel szállították. Am azt a ter-
melet, amit most 6-8 nagy
Diesel-gép szállít ki, 90 darab
szkréperrel kellett lebonyolít-
tani.

Mivel a bányaiban a gépkocsik mindenhova eljutnak, a bányások munkabehelyre szállítása, anyagmozgatás stb. gépkocsival történik. (Csak Diesel-motoros jöhet szóba, az sem akármilyen.)

Egy apróság a munkáról. Minden műszak közepén félórás étkezési szünet van. Ekkor kötelező mindenki-
nek a föld alatti étkezési — pihenő-
helyiségekbe vonulnia. Ilyen 1-2 van, ezek egyben a köz-
ponti robbantóállomások is. A
robbantást vezető személy
meggyőződik, hogy mindenki
bejött-e és innen végzi a robban-
tást. Ezzel a robbantóállo-
mások, őrségek stb. adminiszt-
rációja föllesleges, a robban-
tási por és gáz pedig bizto-
san elkerül mindenkit.

Nagy a rend és a munka-
vedelmi fegyelem. A biztonsá-
gi utasítások megszegői írásos
„feljegyzést” kapnak és a má-
sodik feljegyzés után csak el-
bocsátás jöhet — bár hozzátet-
ték —, erre évek óta nem ke-
rült sor.

SELMECZY MIKLÓS

VÁLASZOK, INTÉZKEDÉSEK

A Jurisics Miklós utcában lakó II. sz. bányauzeml dolgozók panaszkodnak, hogy a járdát az utca mindkét oldalán építőanyagokkal torlaszolják el, csak az úttesten tudnak a gyalogosok közlekedni, amiből már baleset is volt.

A panaszt továbbítottuk a Pécs Városi Tanács V. B. hivatala, műszaki osztályához. Az osztályvezető január 19-én írásban értesítette szerkesztőségünket, hogy megette az intézkedést a járdák rövid időn belül szabaddá tételére.

A 33/A jártattal kapcsolatos problémára visszatérünk, amikor a kérdésre a Volán 12. sz. Vállalattól megkapjuk a választ. A Szolgáltató üzem dolgozói kifogásolják, hogy a vállalati egészségügyi szolgálat fogászati szakrendelésénél hosszabb az előjegyzési idő. Sokat kell várakozni a rendelés előtt, amihez az is hozzájárul, hogy a Vendéglátó Vállalat dolgozói is odajárnak és nem kezdik pontosan

a rendelést. Probléma a körzeti orvos rendelési ideje is, mert a délutáni rendelésre csak úgy tudnak a dolgozók elmenni, ha a munkahelyükről elkerülnek.

A kérdésekre dr. Bank József, a vállalati egészségügyi szolgálat vezető főorvosa válaszolt.

A hosszú előjegyzési idő nem az orvos hibája, az a Fogtechnikai Intézettől függ. Egyszer már válaszoltunk a kérdésre, hogy amíg a nevezett szerv új üzem el nem készül, ezen a téren javulás nem várható.

A vendéglátósok napi egy-két fővel növelik a páciensek számát, ami lényegesen nem hosszabbítja meg a rendelés előtti és egyébként várakozást. A rendelés pontos kezdését és a meghatározott idő betartását fokozott ellenőrzéssel biztosítjuk.

A körzeti orvosi rendelést a közeljövőben üzemorvosi rendelés váltja fel.

Hasznos kezdeményezés

Pécssett, az újmecsekalkjai városrészt úgy emlegetik, hogy Uránváros, egyszerűbben: az Urán. Szép ez a városrészt. Parkjai, fás-füves játszótere, tavasszal, nyáron, ősssel pihenést nyújtanak az idősebbeknek, szórakozást a gyermekeknek. Van itt sporttelep, sportszarnok, szakközépiskola, szakmunkásképző intézet, több általános iskola, óvoda és bölcsőde, továbbá egészségügyi intézmény és gyógyszerárak a rászorulóknak.

De a művelődni vágyó felnőttek is felkereshetik a Mecseki Ércbányászati Vállalat Ságvári Endre Művelődési Házát, vagy a Baranya megyei Állami Építőipari Vállalat munkásszállójának gazdag könyvtárát, ahol gyakoriak — mindkét helyen — a különféle rendezvények, fró-olvasó találkozók, kiállítások, orvosi és egyéb tárgyú rendezvények, előadások, melyeken szívesen látják a lakóterületen élőket is, minél nagyobb számban.

Üzlethálózata, piaca — ez utóbbit most bővítik és korszerűsítik —, szolgáltató üzemek és vállalatok nagyrésztben kielégítik a lakosság igényeit. Jó, jó, ha minden van, akkor itt már nincs is hiányosság — mondhatná bárki. Azért nem egészen így van, mert még akad tenni való. Például elég sok a magáról megfélemedett ember, s akkor, amikor a papírhulladékok elszórják, vagy a jól kiépített utak helyett néhány méterért, vagy egy-két percért letapossák a füvet, a dohányzókat gátlás nélkül dobálják el úton-útfélen a cigarettavégeket, elhuzigálják helyükről a pihenésre kihelyezett padokat, letörlödelik a kiültetett kis fákat, cserjéik ágait, aztán akadnak az esti órákban a lakók nyugalmát zavaró és háborgató hangoskodók is.

A hiányosságok megszüntetésére törekszik többek között a Hazafias Népfront újmecsekalkjai I. sz. körzeti bizottsága, amelynek elnöke Gál Lajos nyugdíjas. Lokálpatriótáként szeretné a városrészt, s szakadatlanul tevékenykedik érte a maga 75 esztendejével. Az ő javaslatára kötött együttműködési megállapodást a lakókörzeti bizottság és a városrész Acsády utcai Általános Iskolájának úttörő csapata. A megállapodás értelmében az úttörőjárók hetente végigjárják a részükre kijelölt körzetet, s járólapjukra rávezetik az észlelt hiányosságokat. Kisebrendeléseket megszüntetnek, helyükre teszik a padokat, felhívják a házfelügyelők figyelmét, ha a ház előtt feltűnően sok a szemét, így hasznos társadalmi munkát végeznek. A forgalmas útszakaszon átvezetnek idős embereket, illő módon figyelmzettetik társaikat, tisztelettudóan a felnőtteket. Szeretik is a kis karaszalagos úttörőket. Ha olyasmint tapasztalnak, mely „hatáskörüket” meghaladja, feljegyzik járólapjukra, s „szolgálatuk” letelte után átadják a csapatvezetőnek, aki azt nagyon gyorsan rendeltetési helyre juttatja, megfelelő intézkedés megtétele céljából.

Okos, helyes kezdeményezés ez az együttműködési megállapodás, mert a gyermekek időben megkezdik közelebi tevékenységüket, a maguk módján segítik a már közhelyként emlegetett környezetvédelmet, s együtt a felnőttekkel tevékenykednek az újmecsekalkjai városrészt tisztaságáért, parkjainak megóvásáért. Hisszük, hogy amit ma tesznek, felnőtt korukban is önként vállalva végzik a társadalom javára s önmaguk haszná-

Kiss József

Hogyan élt, mit alkotott?

Uitz Béla élete, művészete

Az elmúlt év októberében szokatlan képű plakát adta tudtul az Uitz Múzeum megnyitását, mely a műzeumi és műemléki hónap legjelentősebb eseménye volt. Pozsgai Imre kulturális miniszter ünnepi megnyitójában a munkás, a forradalmár Uitz Béla portréját festette meg. E múzeum megnyitásaig Pécssett egyetlen Uitz-kép volt, az Ülő nő, a Modern Magyar Képtárban.

Ki is volt Uitz Béla, hogyan élt és mit alkotott? Az elkövetkezőekben ezekre a kérdésekre kívánunk válaszolni. Időszerűségét indokolja, hogy az ez évi Munka és művelődési akcióban hangsúlyozottan szerepel az Uitz életmű és múzeum ismertetése.

Hogy is nőhetett oly nagyra Uitz művészete sok-sok jelentős festő — Ék Sándor, Pór Bertalan, Derkovits Gyula stb. — mellett? Valószínű, hogy meghatározó szerepe van származásának. 1887. március 8-án született Temesvár, Mehala külterületében, sokgyermekes parasztcsaládból. Apja iszákos, kíméletlen volt a családdal szemben. A két világháborút egyetlen leánytestvére élte túl. Gyermekkorában egy Michelangeló-album ismertette meg a művészettel, aki példaképévé vált. A gimnázium negyedik osztályából ki-csapták, majd a következő négy év anyagát egy év alatt sajátította el és tett érettségi vizsgát. A kicsapás után vasesztergályosként dolgozott. Közben rajzolt, festett, sportolt és zenélt.

Tizennyolc évesen Pest-re került, majd két év múlva, 1907-ben az Iparművészeti Iskola díszítő-festő szakán freskótechnikát tanult. Egy évvel később már a Képzőművészeti Főiskola hallgatója, ahol Szinyei és Ferenczy Károly a mestere. Elmélyülten tanulmányozta a Szépművészeti Múzeum Greco-műveit, a tragikus rövid életű Nemes Lampérth Józseffel.

A súlyos anyagiakkal küzdő művész a Bajza utcai Epres-kertben esti akt-rajzra járt, ahol megismerkedett későbbi feleségével, Kassák Terézszel. Az író Kassák Egy ember élete című regényében emlékezett meg róla. Házassága, illetve sógora döntő befolyással volt pályájára. Kassák Életsiratás című novellás kötetének címlapját Uitz készítette (1912 karácsony).

A következő évek tekinthető művészetének indulásaként, 1914-ben csodálattal szemléli a Picasso-kiállítást, majd pedig végekkép hátrat fordít az akadémikus festészetnek. Elsajátítja a rézkarcművészet mesterségét. Ez évben az Ifjú Művészek Egyesü-

lete kiállításán szereplő 21 művét megvásárolta Nemes Marcell, melynek anyaga a San Franciscó-i vilákiállításon grafikai aranyérmét nyert. A képeladás fedezte Michelangelo szülőházának felkeresési költségeit. A háború kitörése hamarosan hazatértékelt a családot.

1915 újév napján született második, de első életben maradó gyermekük. Ebben az évben alkotta Mosonó című művét, mely a munka erejét érzékelteti. Iróli tevékenysége is ebben az évben kezdődött. A november 1-én megjelent Tett folyóiratban főleg a művészeti rovatot szerkesztette. A lap bátor, háborúellenes magartása miatt a következő év október 2-án jelenhetett meg utoljára. Ezt követően Macímrel indítottak folyóiratot. Rajzai közül jelentős a Siratás, mely antimilitarista eszméjű.

1916 nyarán a kecskeméti művésztelepen dolgozott (Füredzők, Alma-szedők). Kiújlalt tüdőbetegsége szanatóriumba kényszerítette, ahol Sallai Imrével ismerkedett meg.

Harminckett éves, amikor győz a Tanácsköztársaság. Soha nem látott lelkesedéssel dolgozik: fest, ír, oktat. A kommunizmusban a művészet tárgyi és pszichikai fundamentumát látja. Vöröskatonák előre! plakátja valamennyiünk előtt ismert, mely a tanáshatalom tömegerejét fejezi ki. Részét vesz a május elsejei Hősök tere-i dekorációk készítésében. Felkészül a parlament falképeinek tervezésére, amelyek a Tanácsköztársaság leverése miatt nem kerültek oda.

Mint aktív kommunistát a fehérterror börtönbe juttatja, ahonnan sikerült megszöknie, majd hónapokig tartó bujkálás után Ausztriába menekülne, ahol az osztrák-német szociáldemokrata párt menedékjogot biztosított oly sok kiválóságunknak, köztük Uitz Bélának is. Ezzel kezdetét vette az alkotásban gazdag emigráció.

Varga Géza

Koncert fúvószenekarunk a Puskin Művelődési Házban

Meszesen, a Puskin Művelődési Házban január 29-én megtartott hangversenyen hallhattuk ismét a vállalat fúvószenekarát. Az amatőr együtteseknél elérhető legmagasabb kitüntető címmel, koncert zenekari minősítéssel először léptek a közönség elé. A nagy körülményekkel és jó választott sokszínrű műsorból hallhattuk R. Wagner Bevonulási indulóját, újra megcsodálva a zenekar tömör, egységes hangzását. Rózsavölgyi Első magyar kórtánca, a zonos ritmikájú, de különböző tempójú tételből álló verbunkos zene. Az együttes a 18. századi zenét, nehézségi foka ellenére könnyedén, élményadón muzsikálta. Sárközi Legénytánca a műsor technikaiag legnehezebb száma. A szép fuvolaszólóval induló darab sodró lendületű zenéje, plasztikusan feltűnt az előtűnt egy szilaj legénytánc hangulatát. Kodály Intermezója közönséget darab. Stílusosan, szépen kivitelezett szólókkal adta elő az együttes, melyet nagy tappsal jutalmazott a közönség. Farkas A. Trombita ländlerjét Valkai Lajos és Rész Dezős trombitaszólója emelte, virtuóz és muzikális előadásmóddá. Ránky Pomádé király új ruhája című művből részletet hallhatott a közönség, címe: Botrány a palotában. A humoros és groteszk művet a zenekar hűségesen szólaltatta meg. Gulyás Széki muzsikája a népi zenekarok repertoárjából jól ismert. Dani Tamás nagy élményt adó klarinetszólójával az ismert dallamok fúvószenekari változatát tolmácsolta az együttes.

A kis létszámú, de lelkes hallgatóság vastapsal köszöntötte a zenekart, mely Apáthy Árpád dirigálásával felszabandult muzsikált.

Veress Tamás

Az ember

A Magyar Értelmező Szótár szerint: „Az ember termelődésből készítésére, kultúra teremtésére való képességgel az állatvilágból kiemelkedő, legfelsőbb rendű élőlény. E faj egyedének összessége: az emberiség.”

Igy összefoglalva milyen egyszerűnek és magától értetődőnek tűnik. Am, évezredek teltek el, míg az ember idáig eljutott. Tanulmányaink és olvasmányaink segítségével képzetünk alkotni magunknak arról a mérhetetlen sok szenvedésről, gyötrelmekről, sikerekről, győzelmekről, amely az akadályok leküzdése közben érték az embert.

Ha a győzelmekre, az akadályok leküzdésére gondolunk, azt mondjuk:

Milyen egyszerű az ember. Ha Napóleonra, Hitlerre, Hirosimára gondolunk, tiltakozunk: Ne tovább! Borzasztó az ember! Hát ez benne a csodálatos: Nagyszerű és Borzasztó.

A híreket sokszor elrémülve hallgatom: lezuhant, megölték, elrabolták, elterítették, fokozták a fegyverkezést...

Atkapszom a rádiót: Átadták az új létesítményt, új lakásba költözött több száz család, az ENSZ 1979-re meghirdette a gyermekek évét, mindenütt küzdenek az analfabetizmus felszámolásáért, „X” szocialista brigád motorral működő tolokocsit készített egy járóképtelen fiatalnak.

Es boldog vagyok, hogy ember vagyok... Oláh Istvánó

FIN '79

A forradalmi ifjúsági napok a három tavaszi ünnep jegyében zajló hagyományos politikai rendezvényorozat, amely KISZ-alapszervezeteink, szervezeteink, bizottságunk munkájának, tavaszi akcióinak szerves részét képezi. A KISZ-szervezetek vállalatának kezdeményező szerepet a fiatalok mozgósításában, a helyi akciók támogatásában, a feladatok eszmei-politikai tudatformáló részének hangsúlyozásában.

A rendezvények a magyar kommunista ifjúsági mozgalom és a Magyar Tanácsköztársaság 60. évfordulója jegyében kerülnek lebonyolításra. Emlékeztünk elődeinkre, találkoztunk veteránokkal és régi kislezseinkkel, az aktivitást serkentő programokat szorgalmazzuk.

Ez időszakban három kiemelkedő akciót rendezünk. Március 3-án egy kellemes tömegsportnapra invitáljuk fiataljainkat és hozzátartozóikat a Városi Sportszarnokba, ahol a KISZ-bizottság sportfelelősei irányításával szórakoztató sportjátékokra kerül sor.

Március 20-án este az irányító KISZ-szervünk által szervezendő történelmi utcajátékra és fáklás felvonulásra mozgósítjuk kislezseinket. A felvonulás végén a Magyar Tanácsköztársasági emlékmű korszoruzására kerül sor.

Március 23-án KISZ-bizottságunk nemzedéki találkozó rendez a vállalatunk KISZ-életét beindító régi aktivisták és volt KISZ-vezetők részvételével. Meghívjuk a 20—22 évvel ezelőtti elődeinket emlékezésre, tapasztalat-cserére.

Ezen kívül számos programot szerveznek, rendeznek KISZ-szervezeteink, melyekre a fiatalok legszélesebb tömegeit várjuk.

Srenk Attila

Művelődjünk szórakozzunk

A Ságvári Endre Művelődési Ház februári programjából

17-én 15—21 óra: Gyermekkarnevál a Jókai utcai Általános Iskola rendezésében.

19-én 18 órakor: Szemünk fénye az egészség címmel előadást tart dr. Buga László.

20-án 14,30 órakor: Pályaválasztási klub. Ime, válasszatok! Mezőgazdasági, vendéglátó és közgazdasági pályák ismertetése.

20-án 18 órakor: Pajtás-ság, barátság, huliganizmus, galeri. TIT előadás. (Ifjúsági klub.)

22-én 18 órakor: Szocialista brigád klub program az Anya- és áruforgalmi főosztály részére. Kulturált öltözködés, testápolás, kozmetika.

22-én 18 órakor: IV. sz. bányauzem KISZ-szervezeteinek klubestje. (Ifjúsági klub.)

23-án 18 órakor: Farsangi bál. (Ifjúsági klub.)

27-én 18 órakor: Játékos vetélkedővel egybekötött klubest. (Ifjúsági klub.)

28-án 18 órakor: Családi est. (Nyugdíjas klub.)

HÍREK

IGAZGATÓI utasítás készült a külkereskedelmi területen foglalkoztatott vállalati dolgozóink képzéséről. Az 1/1979. számú igazgatói utasítás munkakörük feljebb lépését, a munkakör betöltéséhez szükséges szakmai, polgári és nyelvismereti feltételeket.

A VÁLLALATI munkaverseny bizottság értékelte a negyedik negyedévi üzemek közötti balesetelhárítási verseny eredményeit. A bányászok közül legjobb eredményt a III. sz. bányázom területe érte el, s ezért az üzem kollektívájára 15 ezer forint jutalomban részesült. A külszini üzemek közül az EDÜ volt a legeredményesebb, az üzem 10 ezer forint jutalmat kap. Az egész évi balesetelhárítási tevékenység alapján a Kísérleti kutatási és automatizálási üzem ötezer forint, az Anyag- és áruforgalmi főosztály ugyanakkor ötezer forint jutalomban részesül.

AZ MTA Pécsi Akadémiai Bizottsága az elmúlt évben több témakörben pályázatot hirdetett. A közelmúltban értékeltek a beérkezett pályázatokat. Pandur Béla, a Kísérleti kutatási és automatizálási üzem dolgozója Mikroszámítógépre dolgozott bányázom termelésnylvántartó rendszer című munkájával második díjat nyert.

A VÁLLALATI szakszervezeti bizottság a január 25-én ülésén jóváhagyta a Ságvári Andre Művelődési Ház 1979. évi munkatervét, amely tartalmazza az üzemek felé, valamint a területre irányuló kulturális, közművelődési feladatokat. A művelődési ház vonzáskörzetébe tartozó négy iskolával együttműködést alakítanak ki, ezzel is segítve az ENSZ nemzetközi gyermekévként ünnepelésének megvalósítását, az iskolán kívül kulturális nevelést.

SZERKESZTŐI üzenet. A szerkesztő bizottság legközelebbi ülését február 20-án 14,30 órakor tartja a Központ tanácstermében.

A PMSC elnöksége február 17-én 20 órai kezdettel sportbált rendez a Pannónia Szálló éttermében. Résztvevők 200 forint/16, kétszeri étkezésre. Meghívók igényelhetők a PMSC és a MÉV sportirodájában.

A vállalati tömegsport bizottság az évi versenyprogramját általában ismerik dolgozóink, de nem ismert az üzemeké. Kérjük, hogy közérdeklődésünk alapján arra kértünk választ a sportbizottságok vezetőitől, hogy üzemünkben mit tartanak legfontosabb feladatnak; milyen sportágakban és rendszerben szervezik az 1979. évi bajnokságokat; melyek a legkiemelkedőbb rendezvények.

A II. üzem, a III. üzem, a Kutató-mélyfúró üzem és a vállalati KISZ-sportbizottság vezetőit kértük, hogy nyilatkozzanak terveikről, feladataikról.

ELTER ISTVÁN II. üzem: — Elsősorban arra mozgósítunk, hogy minél több dolgozónk vegyen részt üzei rendezvényeinkben. A fiatalokat az Edzett ifjúságért mozgalomba szervezzük a követelmények teljesítésére. A fegyveres erők napjára és a bányásznapra emlékversenyeket szervezünk. — Négy sportágban — labdarúgás, asztalitenisz, sakk, lövészet — kívánunk folyamatos versenyeket rendezni. Lövészetben kétfordulós bajnokságot szervezünk, a szocialista bri-

Tiszteletre méltó eredmények

Felvételünkön Patonai György, a Geodézia MHSZ klubjának tiktára átveszi a vándorserleget Maros Tibor városi tiktártól. Benkő Antal felvétele

Évzáró aktív az MHSZ-nél

A Magyar Honvédelmi Szövetség városi szervezete a közelmúltban évzáró aktívajelentést tartott, amelyen jelen volt Valkai József, az MHSZ megyei tiktára is. Maros Tibor városi tiktár a tavalyi év munkáját értékelve mondta:

— 1978-ban a MÁV Debreceni Járműjavító felhívására — az MHSZ megalakulásának 30. és a KMP megalakulásának 60. évfordulója tiszteletére — országos versenymozgalmat indult. Ehhez csatlakozott a városi szervezethez tartozó 48 klub is.

— A versenyben a Geodézia végzett az első helyen, megelőzve a MÉV Kutató-mélyfúró üzem és az 5-ös ÉPFU kollektíváját. Eredményes évet zártak a lövészkлубok is.

— Az elmúlt évben a minőségi sporttevékenység terén is jelentős fejlődés volt tapasztalható. Kiemelkedő volt a modellező és könnyűbúvár klubok munkája és a rádióárvírás képzés. Ezt a szerzett minősítések is bizonyítják. Jelenleg egy gyémántkoszorús, 21 arany-, 42 ezüst- és 44 bronzjelvényes sportlónk van. A hazai és nemzetközi versenyeken elért eredményeik önmagukért beszélnek.

— 1979-ben tovább kell fejlesztenünk és erősíteni az MHSZ vezetési és szervezeti egységét. Fontos feladatunk a minőségi és tömegsport színvonalának további emelése, a klubhálozat növelése és a létszám fejlesztése. Törekedniünk kell a nők, a 18 éven aluliak és a tartalékok bevonására.

— A bázisfejlesztés terén csupán, mint tavaly, az idén is számítottunk a klubtagok és a szocialista brigádok aktivitására, akik 1978-ban 5100 óra társadalmi munkával járultak hozzá különböző létesítményeink fejlesztéséhez — fejezte be beszámolóját a városi tiktár.

A vállalatunknál működő MHSZ klubok eredményes évet zártak. A kutató-mélyfúrók második helyezése mellett dolgozóink közül tizenketten kaptak városi tiktári elismerő oklevelet, illetve zászlót.

Ahhoz, hogy a beszámolóban elhangzott célkitűzések megvalósuljanak, olyan odaadó, szervezett munkára lesz szükség, amelyet az MHSZ aktívái 1978-ban végeztek. Nográdi Gábor

Üzemi sportvezetőké a szó

gádok részvételével, Kispályás labdarúgásban három kupadöntőt, asztaliteniszben és sakkban kieséses csapat- és egyéni versenyt rendezünk. Sportkapcsolatainkat tovább bővítjük a IV. üzem bányamérési csoporttal, a gépészeti csoporttal pedig az alagúti teüsszel. Természetesen részt veszünk a vállalat és a PMSC által szervezett tornában is. Megkülönböztetett figyelemmel kísérjük a Szentlőrincen lakó dolgozóink sportolását, értekezleten a tekézők szereplését.

FOÓR JÁNOS Kutató-mélyfúró üzem: — Az üzemi sporttelevpünetet bővítjük, átalakítjuk atlétikai versenyek rendezésére. Igyekezünk a brigádok sportigényeit kielégíteni. Az Edzett ifjúságért mozgalomhoz a szükséges anyagi feltételeket biztosítjuk. A nők rendszeres sportolásához a feltételeket megteremtjük. — Továbbra is szervez-

zük az üzemegységek közötti kupaversenyeket, labdarúgás, asztalitenisz, sakk, lövészet sportágakban. Terveinkben szerepel kirándulással egybekötött sportrendezvények megtartása, továbbá kerékpár-, úszás, evező (Mohács) versenyek indítása. Év végi díjkiosztó ünnepséget szervezünk sportbállal.

BURAI IMRE III. üzem: — Legfontosabb feladat a hagyományos labdarúgó-bajnokság megszervezése és lebonyolítása, tavaszi-őszi formában, 12 csapat részvételével. A téli időszakban férfi, női asztalitenisz csapat- és egyéni döntőt rendezünk, üzemi sportnapokat szervezünk, a szocialista brigádokat igyekezünk bevonni. Kétfordulós labdarúgó-, asztalitenisz-, kézilabda-bajnokságot, az MHSZ-szel közösen lövészdöntőt tartunk. — A közelgő moszkvai olimpia előtt szellemi sportvetélkedőt szervezünk Az olimpiák története címmel. Kiemelkedő rendezvé-

nyeink a labdarúgás, lövészet és az üzemi sportnapok.

BUDAI JÓZSEF MÉV sportbizottság: — Az Edzett ifjúságért mozgalom második év követelmény rendszerének sikeres megvalósítása, a tömegek mozgósítása, a turizmus fejlesztése a feladatunk. Az Express ifjúsági napokon részt veszünk.

— Sportági bajnokságokat nem szervezünk, mivel a forradalmi ifjúsági napok keretében részt veszünk a KISZ Mecseki Szénbányák Vállalat Bizottsága által rendezendő labdarúgás, kézilabda- és atlétikai versenyeken, valamint a Pécs városi szikondaj tömegsport rendezvényeinket. Egyéb rendezvényeink: március 3-án a Városi Sportsarnokban Belépés csak tornacipőben játékos sportnap; május 5-én autós-motoros harci-túra; május 9-én a győzelem napja tiszteletére összetett honvédelmi nap. Kovács Miklós

Teremfoci '79

Váratlan fordulatokban bővelkedik a Téli Kupa teremlabdarúgó-bajnokság. A harmadik forduló után már csak három csapat vett részt a 12-es mezőnyből. Most az a kérdés, hogy a pontvesztés nélkül állók közül kiknek sikerül legtovább megőrizni veretlenségét. Pillanatnyilag a jobb gólkülönbséggel a B. m. Építők vezetnek az EDÜ és a III-as üzem előtt. Szoroson követi őket a négy pontos II-es üzem A, Szolgáltató és Kis-kut. a középmezőnyben van a két pontos IV. üzem, II. üzem B és a PMSC. Pont nélkül áll a Központ és a Klub, valamint a bajnokságból kizárható Anyag- osztály. Ez utóbbi egyetlen alkalommal nem jelent meg, ami azt jelenti, hogy még egy távollét és tölrik őket az idei bajnokságból.

Kellemes meglepetés a Baranya megyei Építőipari Vállalat csapatának sikeres szereplése. A lejátszott mérkőzések közül a legtöbb gól a III. üzem — Pécsi MSC mérkőzésen 34, a legkevesebb a Pécsi MSC — II. üzem B találkozó esetét, mindössze nyolc. (Ez nagyon ritka esemény a teremfoci történetében.) A bajnokság szépséghibája, hogy a mérkőzések a szurkolók kirekesztésével zajlanak, mivel az iskola igazgatója nem járul hozzá az emeleti karzat használatához. Kár! Februárban több rangadó mérkőzésre kerül sor. 17-én Építők — EDÜ, 24-én III. üzem — Építők, izgalmasnak ígérkezik a III. üzem — II. üzem A csapatnak találkozója, valamint a PMSC — EDÜ összecsapás is.

Kovács

Jókedv a régi maradt

Sokéves tapasztalat után sem lehet hűen érzékelni azt a különös hangulatot, vibráló feszültséget, amely áthatja a Bányász Kupabajnokságok létkörét. Ezt csak az tudja igazán, aki már részt vett ilyen versenyeken, aki átérzte a felforrósodott levegőt, érezte a játék örömeit, a vereség szomorúságát.

A Bányász Kupabajnokságban tett látogatásunkkal ezt szeretnénk érzékelteni, amennyiben lehetséges.

ULÓK ES GONDOKDODOM...

Ez is ráillik a sakkozókra, s mindaz, ami összefüggésben van a „mozdulatlansággal”. Ok ilyenek, azaz ilyenek válnak a játékosok. Először a hosszú asztalok mellett előre hajolnak a sakktáblákra, szájuk szegletében füsttől cigarettafüggő, lesik a gondolkodásba burkolódzó arcukat. Mozdulatlanságuk egy külön világ, az ó világuk... S ebben van az a különös, megfoghatatlan, számunkra kevésbé érthető jelenség, amiért ők éppen ilyenek, a csendes játékosok. Gondolataimból kisebb zörej ébreszt fel, az egyik asztal mellett csoportosulás támad. Rápillantok az órára, másodpercek lehetnek hátra a játékidőből. Az óramutató hegyén ott a piros zászlócska, leesése bármely pillanatban megtörténhet, jól tudják ezt a játékosok is. A világos bábuval játszó nem szíves, tiszt- és időelőnye van. De nem így az ellenfelének, aki hátrányos helyzetben és időzavarában össze-vissza kapkod, de tudatosan. Igyekszik menekülni királyával a matt elől, és közben reménykedve lesi ellenfele zászlóját, hátha

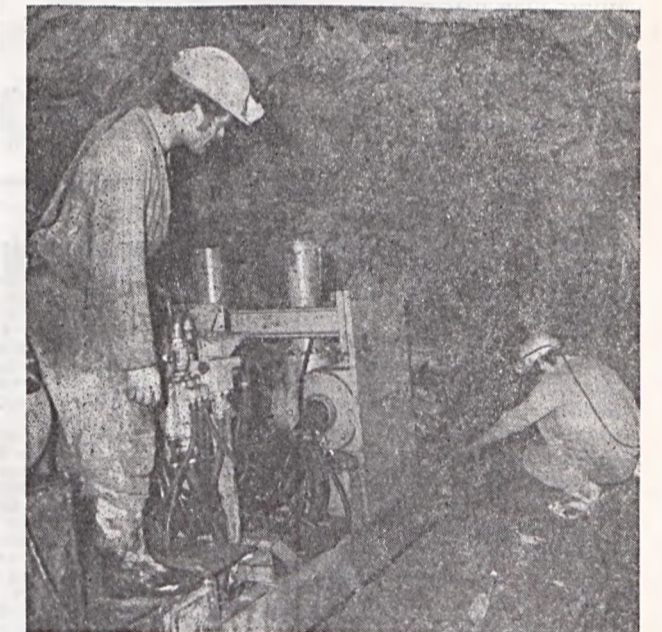
előbb esik le. De hiába, veszített, anélkül, hogy mattot kapott volna... Itt ezt is meg kell szokni, tudomásul kell venni, nem mindig a jobbak győznek.

A KAUCSUKLABDA MŰVESZET

Hátunk mögött halk ajtókat, a teremben kellemes meleg van. A pingpongasztal fölötti lámpák fényárban úsztatják a termet. A játékosoktól ömlik a verejték, lassan átnedvesednek a mezek, a törülközők. Nem csoda! Rangsadó mérkőzésre érkezünk. A két legjobb formában levő, Központ-PMSC csapatal küzdelmet láthatjuk. Az egyik asztalnál Hegedűs-Schwara, a másikon Jobb-Bödő kontra-csapatán izgulhatunk. Micsoda szervák, asztal „alól” fölöttes, ravasz pörgetések, nyesések láttán az ember feje szinte elszédül. Ez nem baj, csak a játékosoké maradjon a helyén, egy pillanatra sem lazíthatnak, mert a másik ezt azonnal kihasználja. Hegedűsék nem bírnak egymással, 1:1-re állnak, a következik a harmadik, a döntő játszma. Felváltott vezetés, majd 18:18-as állásnál Hegedűs (Központ) nyessett fonákjal megadásra kényszerítik ellenfelét. Végéreményben a Központ biztosan győzött 5:1 arányban, bár az eredmény nem tükrözi hűen a szép és izgalmas mérkőzéseket.

Látogatásunk végeztével nyugodtan hagyjuk el a mérkőzések színhelyét, azzal a tudattal, hogy a tömegsport bajnokságok nem veszítettek hangulatukból, színvonalukból és a részvevők jókedve a régi maradt.

K.-M.

A IV. sz. bányázom Mezei Sándor karbantartó lakatos a Minirondó fúrókeci motortartó csapszegét szereli. Az ellenőrzést Sebestyén Imre csapatvezető végzi.

Keller Gábor felvétele